

Obsah

IV Informácie

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2018/C 133/01	Výmenný kurz eura	1
2018/C 133/02	Oznámenie Komisie – Usmernenia k používaniu potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva	2
2018/C 133/03	Nová národná strana obehových euromincí	19
2018/C 133/04	Nová národná strana obehových euromincí	20
2018/C 133/05	Nová národná strana obehových euromincí	21

INFORMÁCIE ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

2018/C 133/06	Oznámenie Komisie podľa článku 17 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve – Výzva na predkladanie ponúk v súvislosti s prevádzkou pravidelných leteckých dopravných služieb v súlade so záväzkami vyplývajúcimi zo služieb vo verejnom záujme ⁽¹⁾	22
2018/C 133/07	Oznámenie Komisie podľa článku 16 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve – Zmena v záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v súvislosti s pravidelnými leteckými dopravnými službami ⁽¹⁾	23

2018/C 133/08	Oznámenie Komisie podľa článku 17 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve – Výzva na predkladanie ponúk v súvislosti s prevádzkou pravidelných leteckých dopravných služieb v súlade so záväzkami vyplývajúcimi zo služby vo verejnom záujme ⁽¹⁾	24
---------------	--	----

V *Oznamy*

ADMINISTRATÍVNE POSTUPY

Európska komisia

2018/C 133/09	Výzva na predkladanie návrhov – EACEA/16/2018 – Program Erasmus+, kľúčová akcia 3 – Podpora reformy politík – Európska mládež spoločne	25
---------------	--	----

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Výmenný kurz eura ⁽¹⁾

13. apríla 2018

(2018/C 133/01)

1 euro =

Mena	Výmenný kurz	Mena	Výmenný kurz		
USD	Americký dolár	1,2317	CAD	Kanadský dolár	1,5482
JPY	Japonský jen	132,64	HKD	Hongkongský dolár	9,6687
DKK	Dánska koruna	7,4467	NZD	Novozélandský dolár	1,6703
GBP	Britská libra	0,86400	SGD	Singapurský dolár	1,6158
SEK	Švédská koruna	10,3798	KRW	Juhokórejský won	1 316,26
CHF	Švajčiarsky frank	1,1854	ZAR	Juhoafrický rand	14,8457
ISK	Islandská koruna	121,60	CNY	Čínsky juan	7,7363
NOK	Nórska koruna	9,5643	HRK	Chorvátska kuna	7,4165
BGN	Bulharský lev	1,9558	IDR	Indonézska rupia	16 939,57
CZK	Česká koruna	25,307	MYR	Malajzijský ringgit	4,7714
HUF	Maďarský forint	311,13	PHP	Filipínske peso	63,969
PLN	Poľský zlotý	4,1763	RUB	Ruský rubel	76,2186
RON	Rumunský lei	4,6603	THB	Thajský baht	38,367
TRY	Turecká líra	5,0411	BRL	Brazílsky real	4,1979
AUD	Austrálsky dolár	1,5801	MXN	Mexické peso	22,3162
			INR	Indická rupia	80,3160

⁽¹⁾ Zdroj: referenčný výmenný kurz publikovaný ECB.

OZNÁMENIE KOMISIE**Usmernenia k používaniu potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva**

(2018/C 133/02)

KAPITOLA 1

ÚVOD

1.1. Kontext, cieľ a rozsah pôsobnosti

Komisia vypracovala akčný plán na zníženie objemu potravinového odpadu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou oznámenia o obehovom hospodárstve⁽¹⁾. Cieľom jednej z iniciatív je zhodnocovať živiny v potravinách⁽²⁾ (bez toho, aby konkurovala poskytovaniu zdrojov pre potravinové banky⁽³⁾), ktoré z komerčných dôvodov alebo pre problémy súvisiace s výrobou alebo pre určité nedostatky už nie sú určené na ľudskú spotrebu, tak, že sa bezpečne použijú vo výžive zvierat bez ohrozenia zdravia zvierat a verejného zdravia. Použitím takýchto potravín ako krmiva sa zabráňuje tomu, aby sa uvedené materiály kompostovali, transformovali na bioplyn alebo likvidovali spálením alebo skládkovaním. Rozlišovanie medzi potravinami, živočíšnymi vedľajšími produktmi, krmivom a odpadom má zjavné dôsledky, pokiaľ ide o legislatívny rámec, ktorý sa vzťahuje na jednotlivé druhy príslušných produktov.

V štvrtom štvrtroku 2016 sa uskutočnila konzultácia so zainteresovanými stranami v rámci platformy EÚ pre potravinové straty a plytvanie potravinami⁽⁴⁾ s cieľom identifikovať problémy v súvislosti s touto iniciatívou. Prevádzkovatelia tvrdili, že dodávanie potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a majú sa použiť ako krmivo, môžu sťažiť alebo im dokonca v dodávaní brániť tieto významné alebo neprimerané zaťaženia:

- problémy ovplyvňujúce možnosť zabezpečiť súlad potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré sa majú použiť ako krmivo, s právnymi predpismi v oblasti krmív, t. j. požiadavkami týkajúcimi sa bezpečnosti krmív: uplatňovanie postupov založených na zásadách analýzy nebezpečenstva a kritických kontrolných bodov (HACCP), osobitné označovanie, oddelené skladovanie a preprava potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu,
- duplicitná registrácia prevádzky ako potravinárskeho a krmivárskeho podniku, na základe čoho viaceré rôzne kontrolné orgány vykonávajú ďalšie audity ich prevádzok (potraviny, vedľajšie živočíšne produkty, krmivo, odpad),
- povinnosť, existujúca vo viacerých členských štátoch, zúčastňovať sa na súkromnej certifikačnej schéme pre správnu výrobnú prax, aby sa mohlo krmivo dodávať krmivárskemu odvetviu, aj keď sú tieto schémy *de jure* dobrovoľné,
- absencia harmonizácie požiadaviek na registráciu prevádzkovateľov potravinárskych podnikov v členských štátoch; v niektorých sa vyžaduje registrácia ako prevádzkovateľ krmivárskeho podniku len vtedy, ak sa potraviny neživočíšneho pôvodu, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu, dodávajú priamo poľnohospodárom ako krmivo, zatiaľ čo v iných sa vyžaduje registrácia všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov ako prevádzkovateľov krmivárskych podnikov dodávajúcich potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a majú sa použiť ako krmivo.

V týchto usmerneniach sa uvedené problémy majú riešiť v existujúcom právnom rámci. Nevytvárajú sa preto žiadne nové právne ustanovenia a ich cieľom nie je ani vyčerpávajúcim spôsobom pokryť všetky ustanovenia v tejto oblasti. Okrem toho treba poznamenať, že nemajú vplyv na výklad práva Únie zo strany Súdneho dvora Európskej únie.

⁽¹⁾ Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo, COM(2015) 614 final, 2.12.2015.

⁽²⁾ Poznámka sa netýka sa slovenského znenia.

⁽³⁾ Usmernenia EÚ k darovaniu potravín nájdete na adrese:

http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

Cieľom týchto usmernení je uľahčiť používanie určitých potravín s produktmi živočíšneho pôvodu alebo bez nich, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva. Tieto usmernenia by mali pomôcť vnútroštátnym a miestnym príslušným orgánom a prevádzkovateľom v potravinovom reťazci pri uplatňovaní príslušných právnych predpisov Únie. Tento cieľ by sa mal dosiahnuť tým, že sa:

- spresnia uplatniteľné právne predpisy v závislosti od klasifikovania určitého produktu,
- zlepšia právna zrozumiteľnosť a
- uvedú sa príklady najlepších postupov, ktoré sú v súlade s regulačným rámcom Únie, a zároveň sa zabráni zbytočnému administratívne zataženiu.

Rozsah pôsobnosti týchto usmernení zahŕňa:

- produkty z procesu výroby potravín (dodané výrobcami potravín) a
- potraviny, ktoré boli uvedené na trh, balené alebo voľne ložené (dodané veľkoobchodnými a maloobchodnými predajcami potravín).

Tieto usmernenia sa nezaoberajú použitím nasledujúcich látok ako krmiva:

- prídavné látky v potravinách, potravinárske enzýmy a potravinárske arómy uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1331/2008 ⁽¹⁾,
- potravinových doplnkov uvedených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES ⁽²⁾ a
- kuchynského odpadu ⁽³⁾.

1.2. Právne vymedzenie pojmov

Všeobecné pravidlá týkajúce sa zavádzania potravín do krmivového reťazca sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ⁽⁴⁾, (ES) č. 183/2005 ⁽⁵⁾ a (ES) č. 767/2009 ⁽⁶⁾ a pravidlá týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov neurčených na ľudskú spotrebu sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ⁽⁷⁾ (ďalej len „nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch“).

Na účely tohto oznámenia sú „potravinami, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu“ potraviny, ktoré boli vyrobené na ľudskú spotrebu v plnom súlade s potravinovým právom Únie, ale už nie sú určené na ľudskú spotrebu.

Potraviny sú vymedzené v článku 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „akékoľvek látky alebo výrobky, či už spracované, čiastočne spracované alebo nespracované, ktoré sú určené na ľudskú spotrebu alebo o ktorých sa predpokladá, že sú na ňu určené“.

Potravinársky podnik je vymedzený v článku 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „akýkoľvek podnik, či už pre zisk alebo nie, štátny alebo súkromný, vykonávajúci ktorúkoľvek z činností súvisiacich s ktorýmkoľvek stupňom výroby, spracovania a distribúcie potravín“.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1331/2008 zo 16. decembra 2008, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov a potravinárskych aróm (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 1).

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES z 10. júna 2002 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinových doplnkov (Ú. v. ES L 183, 12.7.2002, s. 51).

⁽³⁾ Podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie (Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2011, s. 1), je „kuchynský odpad“ všetok potravinový odpad vrátane použitého potravinárskeho oleja, ktorý vzniká v reštauráciách, stravovacích zariadeniach a kuchyniach vrátane kuchýň v spoločných stravovacích zariadeniach a kuchýň v domácnostiach.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 z 12. januára 2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív (Ú. v. EÚ L 35, 8.2.2005, s. 1).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 z 13. júla 2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaním, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/ES a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES (Ú. v. EÚ L 229, 1.9.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 1).

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku je vymedzený v článku 3 ods. 3 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „fyzické alebo právnické osoby zodpovedné za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom podniku pod ich kontrolou plnili požiadavky potravinového práva“.

Krmivá sú vymedzené v článku 3 ods. 4 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „akékoľvek látky alebo výrobky, vrátane prídavných látok, spracované, čiastočne spracované alebo nespracované, určené na používanie na kŕmenie zvierat orálnou cestou“.

Krmivársky podnik je vymedzený v článku 3 ods. 5 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „akýkoľvek podnik, či už pre zisk alebo nie, štátny alebo súkromný, vykonávajúci ktorúkoľvek operáciu v produkcii, výrobe, spracúvaní, skladovaní, preprave alebo distribúcii krmív, vrátane akéhokoľvek výrobcu vyrábajúceho, spracúvajúceho alebo skladujúceho krmivá na skrmovanie zvieratám na jeho vlastnom hospodárstve“.

Prevádzkovateľ krmivárskeho podniku je vymedzený v článku 3 ods. 6 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „fyzick[á] alebo právnick[á] osob[a] zodpovedn[á] za zabezpečenie toho, aby sa v krmivárskom podniku pod [jej] kontrolou plnili požiadavky potravinového práva“.

Prevádzka je vymedzená v článku 3 písm. d) nariadenia (ES) č. 183/2005 ako „ak[á]koľvek jednotk[a] krmivárskeho podniku“ a v článku 2 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ⁽¹⁾ ako „ak[á]koľvek jednotk[a] potravinárskeho podniku“.

Prevádzkareň (alebo závod) je vymedzená v článku 3 ods. 13 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch ako „každé miesto, na ktorom sa vykonáva akákoľvek činnosť zahŕňajúca nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktmi alebo odvodenými produktmi, okrem rybárskej lode“.

Maloobchod je vymedzený v článku 3 ods. 7 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „manipuláci[a] s potravinami a/alebo ich spracúvanie a ich skladovanie v mieste predaja alebo dodávky konečnému spotrebiteľovi a zahŕňa distribučné zakončenie, stravovacie prevádzky, závodné jedálne, inštitucionálne stravovanie, reštaurácie a podobné prevádzky stravovacích služieb, obchody, distribučné centrá v supermarketoch a veľkoobchodné predajne“.

Umiestnenie na trhu/Uvedenie na trh je vymedzené:

- a) v článku 3 ods. 8 nariadenia (ES) č. 178/2002 ako „skladovanie, uchovávanie potravín alebo krmív na účely predaja vrátane ponúkania na predaj alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy osebe“ a
- b) v článku 3 ods. 14 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch ako „každá činnosť, ktorej cieľom je predat vedľajšie živočíšne produkty alebo odvodené produkty tretej strane v Spoločenstve, alebo akákoľvek iná odplatná alebo bezodplatná forma dodávky takejto tretej strane alebo skladovanie s cieľom dodávky tejto tretej strane“.

Vedľajšie živočíšne produkty sú vymedzené v článku 3 ods. 1 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch ako „celé telá zvierat alebo ich časti, produkty živočíšneho pôvodu alebo iné produkty získané zo zvierat, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu vrátane oocytov, embryí a spermy“.

Ovodené produkty sú vymedzené v článku 3 ods. 2 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch ako „produkty získané prostredníctvom jednorazového alebo opakovaného ošetrovania, transformácie alebo jednotlivých krokov spracovania vedľajších živočíšnych produktov“.

Bývalé potraviny sú vymedzené v časti A bode 3 prílohy k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 68/2013 ⁽²⁾ ako „potraviny iné ako zvyšky zo stravovania, ktoré boli vyrobené na ľudskú spotrebu v plnom súlade s potravinovým právom EÚ, no už nie sú určené na ľudskú spotrebu z praktických alebo logistických dôvodov alebo z dôvodu výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov, a ktoré pri použití ako krmiva nepredstavujú žiadne riziko pre zdravie“.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 zo 16. januára 2013 o Katalógu kŕmnych surovín (Ú. v. EÚ L 29, 30.1.2013, s. 1).

Kŕmne suroviny sú vymedzené v článku 3 ods. 2 písm. g) nariadenia (ES) č. 767/2009 ako „výrobky rastlinného alebo živočíšneho pôvodu, ktorých základným účelom je uspokojovať nutričné potreby zvierat, vo svojom prirodzenom stave, čerstvé alebo konzervované, a výrobky získané priemyselným spracovaním uvedených výrobkov a organické alebo anorganické látky bez ohľadu na to, či obsahujú alebo neobsahujú kŕmne doplnkové látky, ktoré sú určené na perorálne kŕmenie zvierat buď priamo, alebo po spracovaní alebo pri príprave kŕmnych zmesí alebo ako nosiče premixov“.

Odpad sa v rámcovej smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade⁽¹⁾ (rámcová smernica o odpade) vymedzuje ako „každá látka alebo vec, ktorej sa držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť“. Objasnenia v súvislosti s kľúčovým termínom „zbavovanie“:

- zbavovanie zahŕňa zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu; to však neznamená, že akákoľvek látka, ktorá je predmetom činnosti zhodnocovania/zbavovania, je sama osebe odpadom,
- zbaviť sa možno akejkoľvek látky s pozitívnou, neutrálnou alebo negatívnou komerčnou hodnotou,
- zbavovanie sa môže vyžadovať zo zákona, môže o ňom úmyselne rozhodnúť držiteľ alebo môže byť neúmyselné,
- Miesto skladovania materiálu nemá vplyv na jeho klasifikovanie ako odpad.

„Zhodnocovanie“ je vymedzené v rámcovej smernici o odpade ako akákoľvek činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na splnenie určitej funkcie, alebo pripravenosť odpadu na plnenie tejto funkcie v závode alebo v širšom hospodárstve.

1.3. Klasifikovanie potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu

Potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu

- a) produkty, ktoré nepozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, neobsahujú ich ani nimi nie sú kontaminované; uvedené produkty neživočíšneho pôvodu sa môžu:
 - i) priamo stať krmivom v rámci vymedzenia a rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 178/2002, ak sú vedľajšími produktmi vznikajúcimi počas procesu výroby potravín;
 - ii) stať odpadom v rámci vymedzenia a rozsahu pôsobnosti rámcovej smernice o odpade (predtým ako sa stanú krmivom), ak sú konečnými produktmi;
- b) produkty, ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované; uvedené produkty živočíšneho pôvodu sa stanú živočíšnymi vedľajšími produktmi v rámci vymedzenia a rozsahu pôsobnosti nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch (predtým ako sa stanú krmivom).

Stiahnutie produktu z potravinového dodávateľského reťazca a zabezpečenie toho, že už nebude určený na ľudskú spotrebu, môže byť buď povinné zo zákona (napríklad potraviny rýchlo podliehajúce skaze, ktoré sa nesmú uvádzať na trh Únie po ich dátume spotreby, keďže nie sú bezpečné pre ľudskú spotrebu), alebo o tom môže rozhodnúť zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku. Rozhodnutie stiahnuť produkt určený na ľudskú spotrebu z potravinového dodávateľského reťazca je nezvratné.

Ak potraviny pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované, vzťahujú sa na ne priamo pravidlá stanovené v nariadení o vedľajších živočíšnych produktoch. Preto potraviny živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, sa najprv stanú živočíšnym vedľajším produktom a v závislosti od pravidiel stanovených v nariadení o živočíšnych vedľajších produktoch a v nariadení o transmisívnych spongiformných encefalopatiách [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001⁽²⁾] sa môžu stať krmivom; zaoberá sa tým kapitola 4 tohto oznámenia.

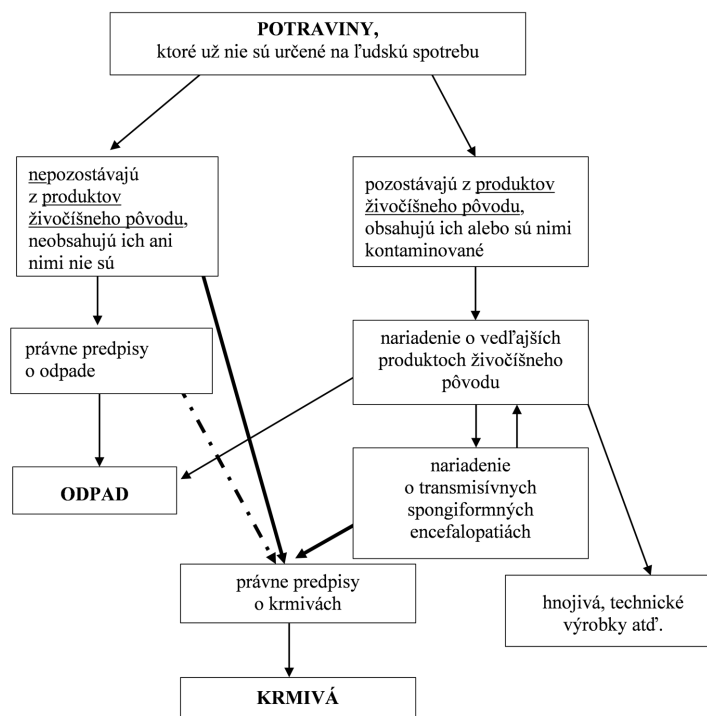
⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Ú. v. ES L 147, 31.5.2001, s. 1).

Ak sa na označení určitej šarže produktu uvádza, že nie je určený na použitie ako krmiva, subjekt nesmie neskôr túto deklaráciu v ďalších článkoch reťazca zmeniť. Tieto produkty nemôžu vstúpiť do krmivového reťazca ani neskôr [príloha II k nariadeniu (ES) č. 183/2005].

Obrázok

Vývojový diagram od potravín ku krmivám

Legenda: - - - ->: Osobitné podmienky

KAPITOLA 2

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ

V článku 15 nariadenia (ES) č. 178/2002 sa zakazuje uvádzať krmivo na trh a skrmovať krmivo, ktoré je nebezpečné, zvieratami určenými na produkciu potravín. V článku 4 nariadenia (ES) č. 767/2009 sa uplatňovanie tejto zásady rozširuje na všetky zvieratá.

V súlade s článkom 17 ods. 1 nariadenia (ES) č. 178/2002 je primárnou zodpovednosťou prevádzkovateľov krmivárskych podnikov vo všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie v podnikoch, ktoré riadia, zabezpečiť, aby krmivá splňali požiadavky potravinového práva, ktoré sa týkajú ich činností, a overovať, či sa také požiadavky plnia.

Zisťovanie skutočností a okolností, na základe ktorých prevádzkovateľ môže podliehať trestným sankciám a/alebo mať občianskoprávnou zodpovednosť, je otázkou, ktorá závisí od štruktúry jednotlivých vnútroštátnych právnych systémov. Ďalšie informácie týkajúce sa významu a vplyvu článku 17 ods. 1 nariadenia (ES) č. 178/2002 v súvislosti s rozdelením zodpovedností v poľnohospodársko-potravinovom reťazci sa uvádzajú v usmernení o vykonávaní všeobecného potravinového práva ⁽¹⁾.

Podľa článku 18 nariadenia (ES) č. 178/2002 musia byť prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov schopní identifikovať akúkoľvek osobu, ktorá im dodala potraviny, krmivo, zviera určené na produkciu potravín alebo akúkoľvek látku, ktorá je určená na pridávanie do potravín alebo krmív, alebo o ktorej sa predpokladá, že sa bude pridávať do potravín alebo krmív. Táto zásada výsledovateľnosti zabezpečuje integritu celého potravinového reťazca.

⁽¹⁾ Usmernenie k vykonávaniu článkov 11, 12, 14, 17, 18, 19 a 20 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom potravinovom práve (https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_req_implementation-guidance_sk.pdf, s. 12).

KAPITOLA 3

POTRAVINY, KTORÉ UŽ NIE SÚ URČENÉ NA ĽUDSKÚ SPOTREBU, NEOBSAHUJÚCE PRODUKTY ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU**3.1. Potraviny, ktoré nepozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, neobsahujú ich ani nimi nie sú kontaminované, a právne predpisy o odpade**

Ak produkty z výroby potravín a potraviny nepozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, neobsahujú ich ani nimi nie sú kontaminované a ak už nie sú určené na ľudskú spotrebu, t. j. ide o bývalé potraviny, môžu sa stať odpadom alebo sa môžu použiť ako krmivo. Rozlišujú sa štyri prípady uvedené v nasledujúcich písmenách a) a b):

a) Produkty vznikajúce počas procesu výroby potravín, iné ako sú konečné produkty:

V mnohých odvetviach potravinárskeho priemyslu vznikajú pri výrobnom procese vedľajšie produkty, ktoré sa môžu použiť ako krmivo, napr.

pri drvení slnečnicových semien vznikajú slnečnicové výlisky,

pri mletí múky vznikajú pšeničné klíčky,

pri výrobe cukru vzniká melasa z cukrovej repy,

pri výrobe škrobu vzniká koláč z hydrolyzovaného škrobu,

pri výrobe pekárenských a cukrárenských výrobkov neobsahujúcich živočíšne produkty vznikajú vedľajšie produkty z pekárni a z výroby cestovín.

Uvedené vedľajšie produkty potravinárskeho priemyslu nemajú dátum spotreby ani dátum minimálnej trvanlivosti uvedené v oddiele 5.1, ale uplatňuje sa prístup týkajúci sa materiálov, ktoré v potravinárskych prevádzkach spadli na podlahu, uvedený v oddiele 5.2. Vedľajšie produkty sa nepovažujú za odpad, ak spĺňajú kumulatívne kritériá stanovené v článku 5 rámcovej smernice o odpade⁽¹⁾. Bremeno dokázať príslušnému orgánu, že sú splnené kritériá na neklasifikovanie určitého produktu ako odpad, nesie príslušný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku.

Niektoré vnútroštátne orgány zodpovedné za oblasť odpadu vyžadujú od potravinárskeho priemyslu osobitné osvedčenie s podrobným odôvodnením toho, že určitý produkt, ktorý dodávajú na použitie ako krmiva, spĺňa kritériá na neklasifikovanie ako odpad, ktoré sú stanovené v rámcovej smernici o odpade. Toto osvedčenie sa môže považovať za nadbytočné, keďže prevádzka potravinárskeho podniku, napr. pivovar, z ktorého sa odosielajú kvasnice ako krmná surovina, musí byť zaregistrovaná ako prevádzka krmivárskeho podniku, a preto je pod úplnou kontrolou orgánov zodpovedných za oblasť krmív.

b) Konečné potravinové produkty na úrovni výroby potravín a na úrovni veľkoobchodu alebo maloobchodu:

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku môže rozhodnúť, že konečné potravinové produkty na úrovni výroby potravín (napr. cukor, slnečnicový olej, zlomené alebo nepodarené sušienky) a potraviny, ktoré boli uvedené na trh a dostali sa na úroveň veľkoobchodu a maloobchodu (napr. chlieb v pekárňach alebo supermarketoch), by už nemali byť určené na ľudskú spotrebu, ale na použitie ako krmiva. Takéto produkty nespĺňajú kritériá na klasifikovanie ako vedľajší produkt, ktoré sú stanovené v rámcovej smernici o odpade, a to ani vtedy, ak sa majú použiť ako krmivo. V dôsledku toho mnohé orgány členských štátov na takéto potraviny striktné uplatňujú požiadavky rámcovej smernice o odpade a rozhodnutie prevádzkovateľa potravinárskeho podniku vyňať ich z potravinového dodávateľského reťazca považujú za zbavovanie sa potravín.

⁽¹⁾ Kritériá na klasifikovanie produktov, ktoré sa nemajú považovať za odpad, ako vedľajšie produkty (vysvetľujúca poznámka v prílohe k tomuto oznámeniu):

- Výroba ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu
- možnosť priameho použitia bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup,
- ďalšie použitie ako krmiva je isté: použitie materiálu v súlade s právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti krmív je nielen možné, ale je aj zaručené,
- ďalšie použitie je zákonné, t. j. látka alebo vec spĺňajú všetky príslušné požiadavky na osobitné použitie týkajúce sa produktu, životného prostredia a ochrany zdravia.

Túto prax dobre ilustruje prípad, keď nákladným vozidlám prepravujúcim potraviny neživočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ale ktoré majú vstúpiť do krmivového reťazca (napr. balené sušienky, ktoré prekročili hranice medzi členskými štátmi), môže byť uložená pokuta za nedodržanie požiadaviek rámcovej smernice o odpade, pretože podľa prijímajúceho štátu ide o zásielky odpadu.

Požiadavka súladu s právnymi predpismi Únie o odpade pred tým, ako sa potravina neživočíšneho pôvodu môže stať krmivom, predstavuje významné zataženie pre hospodárske subjekty, ktoré zvažujú ich dodanie do krmivového reťazca. Táto požiadavka môže vytvoriť prekážky voľného pohybu takýchto produktov na vnútornom trhu, keďže niektoré členské štáty vyžadujú uplatňovanie dopravných pravidiel na základe právnych predpisov Únie o odpade, zatiaľ čo iné členské štáty uplatňujú potravinové právo. Rámcová smernica o odpade je v súčasnosti predmetom revízie a v návrhu Komisie⁽¹⁾ sa predpokladá vylúčenie materiálov neživočíšneho pôvodu určených na použitie ako krmiva z jej rozsahu pôsobnosti.

Prístup týkajúci sa „dátumu spotreby“ alebo „dátumu minimálnej trvanlivosti“ uvedený v oddiele 5.1 a prístup týkajúci sa „materiálov, ktoré v potravinárskych prevádzkach spadli na podlahu“, uvedený v oddiele 5.2, sa uplatňujú na konečné produkty uvedené v tomto oddiele.

Zhrnutie oddielu

1. *Vedľajšie produkty neživočíšneho pôvodu z potravinárskeho priemyslu uvedené v písmene a) tohto oddielu by sa nemali automaticky považovať za odpad a môžu sa na ne priamo vzťahovať právne predpisy o krmivách.*
 2. *Dokázať, že vedľajší produkt neživočíšneho pôvodu uvedený v písmene a) tejto časti, ktoré uvádzajú na trh ako krmivo, nie je odpadom, musia prevádzkovatelia potravinárskych podnikov. Všeobecná požiadavka na osvedčenie o tom, že produkt sa nepovažuje za odpad, by však nemala byť potrebná, keďže prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí takéto vedľajšie produkty uvádzajú na trh ako krmivo, sú zaregistrovaní aj ako prevádzkovatelia krmivárskych podnikov.*
 3. *Ak budú materiály neživočíšneho pôvodu určené na použitie ako krmiva vylúčené z rozsahu pôsobnosti rámcovej smernice o odpade, bude povolené priame použitie konečných potravinových produktov ako krmiva podľa písmena b) tohto oddielu bez toho, aby sa na ne najprv vzťahovali právne predpisy o odpade.*
 4. *Až do prijatia a vykonávania revidovanej rámcovej smernice o odpade sa na konečné potravinové produkty, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré sú uvedené v písmene b) tohto oddielu, pred ich použitím ako krmiva môžu vzťahovať právne predpisy Únie a vnútroštátne právne predpisy o odpade.*
- 3.2. **Požiadavky na prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí dodávajú potraviny neživočíšneho pôvodu do krmivového reťazca**

Prevádzky v potravinovom reťazci⁽²⁾, ktoré sa zúčastňujú na výrobe, distribúcii, veľkoobchode a maloobchode potravín neživočíšneho pôvodu, majú byť zaregistrované a schválené podľa nariadenia o hygiene potravín (ES) č. 852/2004⁽³⁾. Úplný zoznam schválených únijských potravinárskych prevádzkarní v jednotlivých členských štátoch nájdete tu:

http://ec.europa.eu/food/safety/biosafety/food_hygiene/eu_food_establishments_en

Zoznamy potravinárskych prevádzok, ktoré si nevyžadujú schválenie, ale len registráciu, spravujú úplne príslušné orgány v členských štátoch.

3.2.1. Požiadavky na prevádzkovateľov, ktorí poskytujú produkty na použitie ako krmiva alebo odpadu na zhodnotenie

Prevádzkovateľ môže v zásade poskytovať potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako

— krmivo [vedľajšie produkty uvedené v oddiele 3.1. písm. a) a po prijatí a začiatku vykonávania revidovanej rámcovej smernice o odpade aj produkty uvedené v oddiele 3.1 písm. b)],

(1) Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES o odpade <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52015PC0595>

(2) V nariadení (ES) č. 178/2002 sa uvádza, že sektor krmív je neoddeliteľnou súčasťou potravinového reťazca.

(3) Podľa článku 6 nariadenia (ES) č. 852/2004 musí byť každá prevádzka prevádzkovateľa potravinárskeho podniku zaregistrovaná v príslušnom orgáne. Účelom registrácie je sprostredkovať príslušným orgánom členských štátov informácie o tom, kde sa prevádzkarne nachádzajú a aké sú ich činnosti, aby bolo možné vykonávať úradné kontroly vždy, keď sa to považuje za potrebné.

— odpad na zhodnotenie [konečné produkty uvedené v oddiele 3.1 písm. b)].

a) Produkty poskytnuté ako krmivo

Nariadením (ES) č. 183/2005 sa stanovuje rozsah prevádzkovateľov krmivárskych podnikov (v danom nariadení „krmivárske podnikateľské subjekty“), na ktorých sa vzťahuje registrácia podľa článku 9 uvedeného nariadenia. Prevádzkovateľ krmivárskeho podniku musí zabezpečiť, aby sa dodržali všetky príslušné ustanovenia právnych predpisov o krmivách, ako napríklad pravidlá týkajúce sa hygieny krmív, limitov rezíduí kontaminantov alebo označovania. Prevádzkovatelia krmivárskych podnikov, na ktorých sa nevzťahuje článok 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 183/2005 (prvovýrobcovia), musia uplatňovať prílohu II k uvedenému nariadeniu vrátane zavedenia plánu HACCP. Vo všeobecnosti platí⁽¹⁾, že prevádzkovateľ, ktorý uvádza na trh krmivo, musí byť zaregistrovaný ako prevádzkovateľ krmivárskeho podniku.

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý uvádza na trh Únie vedľajšie produkty vznikajúce počas procesu výroby potravín uvedené v oddiele 3.1 písm. a), sa považuje za prevádzkovateľa krmivárskeho podniku a musí zabezpečiť súlad s požiadavkami právnych predpisov o krmivách vrátane svojej registrácie ako prevádzkovateľa krmivárskeho podniku.

b) Produkty poskytnuté ako odpad na zhodnotenie

Konečné potravinové produkty neživočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, uvedené v oddiele 3.1 písm. b), by sa až do prijatia a začiatku vykonávania revidovanej rámcovej smernice o odpade mohli považovať za „odpad na zhodnotenie“. Znamená to, že prevádzkovateľ potravinárskeho podniku by musel sledovať vnútroštátny režim upravujúci dodávanie týchto produktov do krmivového reťazca. Po vylúčení potravín neživočíšneho pôvodu, ktoré sa majú použiť ako krmivo, z rozsahu pôsobnosti právnych predpisov Únie a vnútroštátnych právnych predpisov o odpade, by tieto potraviny mohli priamo vstupovať do potravinového reťazca. Príkladom je obschnutý balený⁽²⁾ chlieb zo supermarketov: Ak supermarket uvedie takýto chlieb na trh ako krmivo nespĺňajúce požiadavky (pozri oddiel 6.2) (t. j. bývalé potraviny v súlade s vymedzením uvedeným v oddiele 1.2) s označením „Produkty z pekárni a z výroby cestovín“ (položka 13.1.1 v Katalógu kŕmnych surovín), supermarket sa považuje za prevádzkovateľa krmivárskeho podniku a musí zabezpečiť súlad s požiadavkami právnych predpisov o krmivách vrátane svojej registrácie ako prevádzkovateľa krmivárskeho podniku.

3.2.2. Opatrenia na zvýšenie miery používania potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva

Požiadavka na to, aby sa už zaregistrovaný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý má v úmysle dodávať potraviny do krmivového reťazca, zaregistroval aj ako prevádzkovateľ krmivárskeho podniku, a teda aby bol zodpovedný za dodržanie všetkých požiadaviek na bezpečnosť krmív, by mohla odradiť napríklad malých maloobchodníkov s potravinami. V záujme zvýšenia miery používania potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva, existujú dve možnosti zníženia zaťaženia takýchto prevádzkovateľov potravinárskych podnikov:

a) Podpora prevádzkovateľa potravinárskeho podniku pri dodržiavaní krmivového práva:

V článku 22 nariadenia o hygiene krmív sa stanovuje, že by sa mohli vypracovať pokyny pre maloobchodných predajcov potravín, ktorí odosielajú potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmivo; uvedené pokyny by im pomohli dodržiavať krmivové právo (bezpečnostné opatrenia, označovanie, limity pre kontaminanty). Okrem toho by združenia zainteresovaných strán mohli maloobchodným predajcom potravín ako prevádzkovateľom krmivárskych podnikov poskytnúť pomoc pri vytvorení zjednodušeného a prispôbeného systému HACCP.

⁽¹⁾ Komisia začala projekt zameraný na usmernenie, ako riešiť okrem iného otázku týkajúcu sa začiatku krmivového reťazca. Týmto dokumentom sa má vypracovať systém na rozhraní medzi oblasťou potravín a oblasťou krmív, v ktorom nevzniká zbytočné administratívne zaťaženie, ktorý však zároveň zaručuje integritu krmivového reťazca [usmerňovací dokument o uplatňovaní určitých ustanovení nariadenia (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív].

⁽²⁾ V prílohe III k nariadeniu (ES) č. 767/2009 sa uvádzajú „Obaly a časti obalov pochádzajúce z poľnohospodárskych a potravinárskych produktov“ ako suroviny, ktorých uvádzanie na trh alebo používanie na účely výživy zvierat je zakázané.

b) Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku uvádza na trh príslušné produkty ako potraviny:

Maloobchodný predajca potravín, zaregistrovaný alebo schválený podľa nariadenia (ES) č. 852/2004, uvedie potravinu ako takú v súlade s ustanoveniami potravinového práva na trh pre prevádzkovateľa krmivárskeho podniku, ktorý si prevezme potravinu určenú na transformáciu na krmivo alebo ju priamo transformuje na krmivo⁽¹⁾. Krmivový reťazec sa začína prevádzkovateľom, ktorý potravinu dostane. Tento prevádzkovateľ krmivárskeho podniku je zodpovedný za dodržanie krmivového práva. V uvedenom príklade by supermarket dodával obschnutý chlieb výrobcovi krmív. Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku by nemusel byť zaregistrovaný podľa nariadenia (ES) č. 183/2005, pretože produkt, ktorý dodáva, je stále potravinou ako takou (t. j. platia pravidlá pre potraviny) a ešte nie krmivom. Okrem toho sa nemôže dodať priamo poľnohospodárom, aby ním nakrmili zvieratá, pretože bez ďalšieho spracovania sa nesmie použiť na perorálne kŕmenie.

Zhrnutie oddielu

5. *Až do prijatia a začiatku vykonávania revidovanej rámcovej smernice o odpade môžu potraviny neživočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, vstupovať do krmivového reťazca ako „odpad na zhodnotenie“ podľa právnych predpisov Únie a vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich takýto odpad.*
6. *Usmernenia pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí dodávajú potraviny neživočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmivo, by mohli znížiť ich zaťaženie vyplývajúce z dodržiavania pravidiel krmivového práva.*
7. *Maloobchodní predajcovia potravín, ktorí príslušný výrobok dodávajú ako potravinu prevádzkovateľovi krmivárskeho podniku, ktorý ju transformuje na krmivo, nemusia byť zaregistrovaní ako prevádzkovatelia krmivárskych podnikov.*

KAPITOLA 4

POTRAVINY, KTORÉ UŽ NIE SÚ URČENÉ NA ĽUDSKÚ SPOTREBU, OBSAHUJÚCE PRODUKTY ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU

4.1. Potraviny, ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované

Potraviny, ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované, sa nesmú použiť priamo pri výrobe krmív. Vždy sa na ne najprv vzťahujú ustanovenia nariadenia o živočíšnych vedľajších produktoch. V uvedenom nariadení sa jasne rozlišuje medzi potravinami živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov (t. j. bývalé potraviny) a kuchynským odpadom. Keďže nie je stanovený minimálny obsah materiálov živočíšneho pôvodu, na všetky takéto potraviny, ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované, sa vzťahujú právne predpisy o živočíšnych vedľajších produktoch.

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý sa rozhodne dodávať takéto potraviny živočíšneho pôvodu na použitie ako krmiva, je vylúčený z rámca pôsobnosti rámcovej smernice o odpade [článok 2 ods. 2 písm. b)] a vzťahujú sa naňho kontroly stanovené v právnych predpisoch o živočíšnych vedľajších produktoch.

Vedľajšie živočíšne produkty kontaminované odpadom⁽²⁾, ktorý je predmetom kontrol podľa rámcovej smernice o odpade, sa považujú za materiál kategórie 2 alebo 1 podľa nariadenia o živočíšnych vedľajších produktoch a nesmú vstúpiť do krmivového reťazca ani v žiadnej neskoršej fáze.

V súlade s článkom 10 písm. e) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch sa vedľajšie živočíšne produkty z výroby produktov určených na ľudskú spotrebu vrátane kostí zbavených tuku, oškvarkov a kalu z odstredieviek alebo separátorov zo spracovania mlieka majú klasifikovať ako materiál kategórie 3 (použitie ako krmiva) uvedený v danom nariadení.

⁽¹⁾ Táto potravina sa líši od bývalých potravín vymedzených v oddiele 1.2, pretože prevádzkovateľ zodpovedný za uvedenie na trh neručí za to, že pri použití ako krmiva „nepredstavuje žiadne zdravotné riziko“.

⁽²⁾ Pokiaľ ide o prítomnosť obalových materiálov alebo ich zvyškov, uplatňuje sa oddiel 6.2.

V súlade s článkom 10 písm. f) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch sa produkty živočíšneho pôvodu alebo potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov, ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat, majú klasifikovať ako materiál kategórie 3. Materiály kategórie 3 uvedené v článku 10 písm. f) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch sa zvyčajne dodávajú do závodu na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov spolu s priamym a druhým obalom alebo zmiešané s týmito obalmi, ktoré predstavujú odpadový materiál. Priamy obal a druhý obal sa oddeľujú od vedľajších živočíšnych produktov len v závode na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov kategórie 3. Zmes odpadu a vedľajších živočíšnych produktov sa nemusí *a priori* klasifikovať ako materiál kategórie 2 alebo dokonca kategórie 1.

Na potraviny živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré sa majú použiť ako krmivo, sa vzťahujú osobitné požiadavky týkajúce sa spracovania a obmedzenia použitia uvedené v oddiele 4.3 tohto oznámenia.

4.2. Registrácia prevádzkovateľov potravinárskych podnikov dodávajúcich potraviny živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu

Všetci prevádzkovatelia, ktorí pôsobia v ktorejkoľvek fáze vzniku, prepravy, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania alebo odstraňovania vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov a nakladania s nimi, musia byť zaregistrovaní v súlade s článkom 23 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, ak už neboli schválení v súlade s jeho článkom 24. Zoznam prevádzkovateľov, závodov alebo prevádzkarní, ktoré sú zaregistrované alebo schválené v súlade s nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch, je zverejnený na tejto adrese:

http://ec.europa.eu/food/safety/animal-by-products/approved-establishments_en

Podľa článku 23 ods. 4 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch sa registrácia nevyžaduje v prípade prevádzkarní vyrábajúcich vedľajšie živočíšne produkty, ktoré už boli schválené alebo zaregistrované v súlade s nariadením (ES) č. 852/2004 a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004⁽¹⁾. Uvedenou výnimkou sa prevádzkovatelia neoslobodzujú od požiadavky, že majú byť schválení podľa nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, ak vykonávajú činnosti opísané v článku 24 uvedeného nariadenia.

Spracované živočíšne vedľajšie produkty, ktoré sa majú použiť ako krmivo, sa môžu dodávať iba prevádzkovateľom krmivárskych podnikov zaregistrovaným alebo schváleným v súlade s nariadením (ES) č. 183/2005.

4.3. Požiadavky na spracovanie a obmedzenia používania potravín živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu

V nariadení o živočíšnych vedľajších produktoch a v nariadení o transmisívnych spongiformných encefalopatiách sa stanovujú prísne pravidlá, ktorými sa obmedzuje možné použitie potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré pozostávajú zo živočíšneho materiálu, obsahujú ho alebo sú ním kontaminované, ako krmiva, a to v závislosti od typu živočíšneho materiálu, ktorý obsahujú. Napríklad potraviny, ktoré obsahujú bielkoviny z prežúvavcov iné ako mlieko/mliečne výrobky alebo kafilerické tuky, sa musia vylúčiť ako krmivo pre hospodárske zvieratá s výnimkou kožušinových zvierat. Ďalším príkladom sú potraviny obsahujúce ryby, ktoré sa nesmú priamo použiť ako krmivo, ale možno ich ďalej spracovať na rybiu múčku, a rybia múčka sa nesmie použiť na kŕmenie prežúvavcov iných ako neodstavených prežúvavcov. Spracovatelia potravín musia oddeliť toky potravín obsahujúcich živočíšne materiály do potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré sa smú/nesmú použiť v krmivovom reťazci, alebo sa smú použiť len v prípade niektorých druhov, a musia ich riadne ošetriť a označiť, aby zabezpečili konečné použitie, ktoré je bezpečné pre zdravie ľudí a zvierat a je v súlade s nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch a s nariadením o prenosných spongiformných encefalopatiách.

V záujme ochrany zdravia zvierat nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch a nariadenie prenosných spongiformných encefalopatiách zahŕňajú požiadavky týkajúce sa spracovania a obmedzenia použitia potravín živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva. Niektoré produkty živočíšneho pôvodu môžu byť bezpečné pre ľudskú spotrebu, ale nie pre zdravie zvierat, napr. preto, lebo môžu obsahovať patogény vyvolávajúce slintačku a krívačku, klasický mor ošípaných alebo africký mor ošípaných. Okrem toho nariadenie o prenosných spongiformných encefalopatiách obsahuje „úplný zákaz kŕmenia“, podľa ktorého sa hospodárske zvieratá nesmú kŕmiť spracovanými živočíšnymi bielkovinami (pričom sa uplatňuje niekoľko obmedzených výnimiek) s cieľom zabrániť tomu, aby sa BSE recyklovala prostredníctvom krmivového reťazca. Preto niektoré produkty živočíšneho pôvodu, ktoré sa smú použiť na ľudskú spotrebu, sa bez ďalšieho spracovania nesmú použiť ako krmivo alebo sa musia čiastočne vylúčiť z krmivového reťazca.

(¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 55).

Potravinami, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré obsahujú bielkoviny pochádzajúce z prežúvavcov iné ako mliečne výrobky, sa nesmú kŕmiť žiadne hospodárske zvieratá okrem kožušinových zvierat. Z tohto dôvodu sú krmivo pre kožušinové zvieratá a krmivo pre spoločenské zvieratá jediné povolené použitia odstránených potravín obsahujúcich bielkoviny z prežúvavcov s výnimkou mliečnych výrobkov ako krmiva. Potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, spracované v súlade s právnymi predpismi o živočíšnych vedľajších produktoch na kafilerické tuky z prežúvavcov a s hmotnostným podielom nerozpustných nečistôt najviac 0,15 %, sa však môžu používať na kŕmenie hospodárskych zvierat.

Požiadavky na spracovanie a uvádzanie na trh bývalých potravín živočíšneho pôvodu sú stanovené v prílohe X k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 142/2011⁽¹⁾.

Materiály kategórie 3 uvedené v článku 10 písm. a) až m) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch sa môžu používať na výrobu krmiva pre hospodárske zvieratá po spracovaní na spracované živočíšne bielkoviny alebo kafilerické tuky v súlade s prílohou X k nariadeniu (EÚ) č. 142/2011.

Surové mäso sa môže používať na výrobu krmiva pre spoločenské zvieratá, ktoré sa má uvádzať na trh v súlade s článkom 35 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch a s požiadavkami stanovenými v prílohe XIII k nariadeniu (EÚ) č. 142/2011.

Bývalé potraviny sa môžu používať na výrobu krmiva pre kožušinové zvieratá, ktoré sa má uvádzať na trh v súlade s článkom 36 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch.

Niektoré materiály kategórie 3 uvedené v oddiele 10 prílohy X k nariadeniu (EÚ) č. 142/2011 sa môžu uvádzať na trh na účely kŕmenia hospodárskych zvierat bez ďalšieho ošetrovania pod podmienkou, že tento materiál:

- má pôvod v Únii,
- prešiel spracovaním uvedeným v článku 2 ods. 1 písm. m) nariadenia (ES) č. 852/2004 alebo v súlade s nariadením (EÚ) č. 142/2011,
- neprišiel do styku so žiadnymi inými materiálmi kategórie 3 a
- boli prijaté všetky nevyhnutné preventívne opatrenia na zabránenie kontaminácii uvedeného materiálu.

V súlade s kapitolou II oddielom 4 časťou II prílohy X k nariadeniu (EÚ) č. 142/2011 môže príslušný orgán povoliť spracúvanie, používanie a skladovanie mlieka, výrobkov na báze mlieka a výrobkov získaných z mlieka, s výnimkou kalu z odstrediviek alebo zo separátorov mlieka, ktorý je materiálom kategórie 3 uvedeným v článku 10 písm. e) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, a výrobkov na báze mlieka a výrobkov získaných z mlieka uvedených v článku 10 písm. f) a h) daného nariadenia. Príslušný orgán môže napríklad povoliť priamu distribúciu výrobkov na báze mlieka určitým chovateľom hospodárskych zvierat.

Okrem toho môže príslušný orgán v súlade s článkom 18 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch povoliť na svojom území zber a použitie materiálu kategórie 2 a kategórie 3 na kŕmenie zoo zvierat, cirkusových zvierat, plazov a dravých vtákov, okrem zoo zvierat alebo cirkusových zvierat, kožušinových zvierat, voľne žijúcich zvierat, psov z uznaných chovateľských staníc alebo svoriek psov, psov a mačiek v útulkoch alebo červov a lariev slúžiacich ako návnada pri rybolove.

V nasledujúcej tabuľke⁽²⁾ sa uvádza súhrn povolených použití potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré obsahujú materiály živočíšneho pôvodu, ako krmiva a ich požadovaného ošetrovania podľa nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch a nariadenia o prenosných spongiformných encefalopatiách (účinné k 1. októbru 2017).

(1) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011 z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice (Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2011, s. 1).

(2) Tabuľka by sa mala čítať zľava doprava takto: produkty v prvom stĺpci sa môžu používať bez ďalšieho ošetrovania na výrobu krmiva pre spoločenské zvieratá a krmiva pre kožušinové zvieratá (áno/nie v druhom stĺpci) a musia byť ďalej spracované v súlade s právnym predpisom o vedľajších živočíšnych produktoch, aby sa mohli použiť v krmive pre hospodárske zvieratá iné ako kožušinové zvieratá (áno/nie v treťom stĺpci) alebo v krmive pre spoločenské zvieratá (ak sa v druhom stĺpci uvádza „nie“), a v štvrtom stĺpci sa uvádza, či existujú obmedzenia v súvislosti s ich skrmovaním hospodárskymi zvieratami inými ako kožušinovými zvieratami. Pokiaľ ide o vzhľad políčok, čím je tmavšie pozadie, tým je použitie obmedzenejšie.

Potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré pozostávajú z týchto produktov, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované ⁽¹⁾ :	Môžu sa použiť bez ďalšieho ošetrovania ako krmivo pre spoločenské zvieratá alebo krmivo pre kožušinové zvieratá:	Musia sa ďalej spracovať v súlade s právnymi predpismi o vedľajších živočíšnych produktoch, aby sa mohli použiť ako krmivo pre hospodárske zvieratá iné ako kožušinové zvieratá:	Povolené ako krmivo pre tieto zvieratá
<ul style="list-style-type: none"> — mlieko, výrobky na báze mlieka a výrobky získané z mlieka, — vajcia, vaječné produkty, — med, — kafilerické tuky, — želatína/kolagén z neprežúvavcov za predpokladu, že materiál živočíšneho pôvodu <ul style="list-style-type: none"> — má pôvod v Únii, — prešiel spracovaním v súlade s právnymi predpismi v oblasti hygieny potravín. 	ÁNO	NIE	všetky zvieratá
<ul style="list-style-type: none"> — mlieko, výrobky na báze mlieka a výrobky získané z mlieka, — vajcia, vaječné produkty, — med, — kafilerické tuky, — želatína/kolagén z neprežúvavcov ak materiál živočíšneho pôvodu NEPREŠIEL spracovaním (napr. konzumné vajcia, surové mlieko, med, tiramisu obsahujúce surové vajcia atď.) alebo ak má pôvod v tretích krajinách.	NIE	ÁNO	všetky zvieratá
Ryby alebo produkty rybolovu	NIE	ÁNO	neprežúvavce vrátane živočíchov akvakultúry, spoločenských zvierat a kožušinových zvierat
Mäso z neprežúvavcov	ÁNO	ÁNO	živočíchov akvakultúry, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá
Mäsové produkty alebo krvné produkty z neprežúvavcov	ÁNO za určitých podmienok	ÁNO	živočíchov akvakultúry, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá

⁽¹⁾ Ak bývalé potraviny obsahujú viaceré kategórie produktov živočíšneho pôvodu uvedené v tabuľke alebo sú nimi kontaminované, uplatňuje sa prísnejšie pravidlo.

Potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré pozostávajú z týchto produktov, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované ⁽¹⁾ :	Môžu sa použiť bez ďalšieho ošetrovania ako krmivo pre spoločenské zvieratá alebo krmivo pre kožušinové zvieratá:	Musia sa ďalej spracovať v súlade s právnymi predpismi o vedľajších živočíšnych produktoch, aby sa mohli použiť ako krmivo pre hospodárske zvieratá iné ako kožušinové zvieratá:	Povolené ako krmivo pre tieto zvieratá
Želatína, kolagén alebo mäso z prežúvavcov	ÁNO	neuplatňuje sa	spoločenské a kožušinové zvieratá
Mäsové produkty z prežúvavcov	NIE	neuplatňuje sa	spoločenské a kožušinové zvieratá

4.4. Preprava

Podľa spoločného výkladu nariadení (ES) č. 178/2002 a (ES) č. 852/2004 sa potraviny a vedľajšie živočíšne produkty musia prepravovať oddelene a v rozdielnych, osobitných kontajneroch/kamiónoch. Živočíšne vedľajšie produkty sa musia prepravovať v dopravných prostriedkoch schválených alebo zaregistrovaných v súlade s nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch a musí k nim byť priložený obchodný doklad.

Zhrnutie kapitoly

8. *Potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované, sa nesmú použiť priamo pri výrobe krmiva, ale vždy sa na ne najprv vzťahujú ustanovenia nariadenia o živočíšnych vedľajších produktoch.*
9. *V zásade musia byť všetci prevádzkovatelia, ktorí pôsobia v ktorejkoľvek fáze vzniku, prepravy, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania alebo odstraňovania vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov a nakladania s nimi, zaregistrovaní v súlade s nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch.*
10. *Na potraviny, ktoré pozostávajú z produktov živočíšneho pôvodu, obsahujú ich alebo sú nimi kontaminované a ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ale sa majú použiť ako krmivo, sa vzťahujú osobitné požiadavky týkajúce sa spracovania a obmedzenia použitia.*

KAPITOLA 5

ÚVAHY O POTRAVINÁCH PO DÁTUME SPOTREBY ALEBO DÁTUME MINIMÁLNEJ TRVANLIVOSTI A MATERIÁLOCH, KTORÉ V POTRAVINÁRSKÝCH PREVÁDZKACH SPADLI NA PODLAHU

5.1. Potraviny po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti

Vyznačovanie dátumov na potravinách je stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom⁽²⁾. Podľa článku 24 ods. 1 uvedeného

⁽¹⁾ Ak bývalé potraviny obsahujú viaceré kategórie produktov živočíšneho pôvodu uvedené v tabuľke alebo sú nimi kontaminované, uplatňuje sa prísnejšie pravidlo.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

nariadenia je na potravinách rýchlo podliehajúcich skaze vyznačený dátum spotreby. Za určenie dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti, t. j. čas použiteľnosti so zohľadnením bezpečnosti, kvality a úvah týkajúcich sa umiestnenia na trh, sú zodpovední prevádzkovatelia potravinárskych podnikov. Na niektoré potraviny sa povinnosť označovať dátum minimálnej trvanlivosti nevzťahuje; ide napríklad o čerstvé ovocie a trvanlivé potraviny ako soľ, cukor a ocot. Jediná kategória potravín, v prípade ktorých je vyznačenie dátumu podľa právnych predpisov EÚ povinné, sú konzumné vajcia⁽¹⁾.

Problém zvýšenej miery používania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti ako krmiva spočíva v tom, že v niektorých členských štátoch príslušné orgány automaticky klasifikujú takéto potraviny ako:

- materiál kategórie 2 podľa článku 9 nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, ak obsahujú produkty živočíšneho pôvodu, čo vylučuje ich použitie ako krmiva, alebo
- odpad, ak neobsahujú produkty živočíšneho pôvodu, čo ich vylučuje ako krmivo alebo prinajmenšom sa s ním musí pred jeho transformáciou na krmivo zaobchádzať v súlade s právnymi predpismi o odpade.

Dátum minimálnej trvanlivosti je skôr kvalitatívnou než bezpečnostnou normou. Zodpovedný prevádzkovateľ krmivárskeho podniku by mal v jednotlivých prípadoch overiť na základe zásad HACCP, či existuje riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat. Ak neexistuje, príslušné potraviny by sa mohli použiť ako krmivo.

Pojem dátum spotreby sa uvádza v článku 24 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011:

- „Ak ide o potraviny, ktoré z mikrobiologického hľadiska rýchlo podliehajú skaze a z tohto dôvodu môžu po krátkom čase predstavovať bezprostredné nebezpečenstvo pre zdravie ľudí, dátum minimálnej trvanlivosti sa nahrádza dátumom spotreby. Po uplynutí dátumu spotreby sa potravina považuje za nebezpečnú v súlade s článkom 14 ods. 2 až 5 nariadenia (ES) č. 178/2002.“
- Cieľom uvedeného ustanovenia je objasniť, že daná potravina s uplynutým dátumom spotreby sa nesmie uvádzať na trh Únie s potravinami, pretože je nebezpečná pre ľudskú spotrebu. Keďže v článku 24 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa odkazuje na článok 14 nariadenia (ES) č. 178/2002, v ktorom sa stanovujú všeobecné požiadavky na bezpečnosť potravín, a nie na článok 15 uvedeného nariadenia (požiadavky na bezpečnosť krmív), potraviny, ktoré už nie sú vhodné na ľudskú spotrebu, môžu byť stále určené na výrobu krmiva pre hospodárske zvieratá.
- Predpokladom je, že potraviny, ktoré už nie sú vhodné na ľudskú spotrebu a ktoré obsahujú živočíšne produkty, musia byť v súlade s nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch. V článku 14 písm. d) uvedeného nariadenia sa výslovne vylučuje, aby sa materiál kategórie 3, ktorý sa rozkladom alebo znehodnotením zmenil tak, že predstavuje neprijateľné riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat prostredníctvom tohto produktu, používal na kŕmne účely. Článkom 15 nariadenia (ES) č. 178/2002 sa zakazuje uvádzať krmivo na trh a skrmovať krmivo, ktoré je nebezpečné, zvieratami určenými na produkciu potravín. Článkom 4 nariadenia (ES) č. 767/2009 sa uplatňovanie tohto pravidla rozširuje na všetky zvieratá.
- V súlade s článkom 17 ods. 1 nariadenia (ES) č. 178/2002 je primárnou zodpovednosťou prevádzkovateľa krmivárskeho podniku vo všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie v podnikoch, ktoré riadi, zabezpečiť, aby potraviny alebo krmivá spĺňali požiadavky potravinového práva, ktoré sa týkajú jeho činnosti, a overovať, či sa také požiadavky plnia. Ak prevádzkovatelia nemôžu zaručiť súlad s článkom 10 písm. f) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch („nepredstavujú žiadne riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat“) alebo zabezpečiť zber a spracovanie materiálu kategórie 3 na krmivo bez kontaminácie materiálom kategórie 2 podľa článku 9 písm. g) nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch, celá zásielka by sa mala klasifikovať ako materiál kategórie 2 (nie na použitie ako krmiva).

⁽¹⁾ Dátum minimálnej trvanlivosti je uplatniteľný na vajcia umiestnené na trh ako trieda „A/čerstvé“ (konzumné vajcia) a je stanovený v nariadení (ES) č. 589/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre vajcia (Ú. v. EÚ L 163, 24.6.2008, s. 6) (článok 12). V nariadení (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (oddiel X kapitola 1 bod 3 prílohy III), sa ďalej spresňuje, že vajcia sa musia spotrebiteľovi dodávať v rámci maximálnej časovej lehoty 21 dní od znášky.

5.2. Materiály, ktoré v potravinárskych prevádzkach spadli na podlahu

Niektorí spracovatelia potravín uvádzajú, že potraviny sa po tom, ako v potravinárskych prevádzkach spadli na podlahu, automaticky považujú za odpad (bývalé potraviny). To môže byť logické v prípade ľudskej spotreby, nie však v prípade výživy zvierat. Kontakt s podlahou ako taký by nemal vylúčiť použitie spadnutého materiálu, pokiaľ výrobca zaviedol tieto opatrenia:

- protokol, podľa ktorého sa podlaha udržiava čistá,
- opatrenia na predchádzanie mikrobiologickej, chemickej alebo fyzikálnej kontaminácii a
- vhodné zariadenia na zbieranie potravín z podlahy.

Tieto opatrenia musia byť identifikované, posúdené a primerané a mali by byť ako súčasť povinného systému HACCP prevádzkovateľa zamerané najmä na použitie týchto materiálov ako krmiva v ďalších článkoch reťazca. Potraviny živočíšneho pôvodu, ktoré boli vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc v týchto produktoch, sa majú klasifikovať ako materiál kategórie 2, ktorý sa nesmie používať na kŕmenie hospodárskych zvierat iných ako kožušinových zvierat. Prevádzkovatelia krmivárskych podnikov, ktorí uvádzajú krmivo na trh, musia samozrejme naďalej zabezpečiť, aby bolo krmivo neskažené, nesfaľované, bez prímiesí, vhodné na daný účel a malo predajnú kvalitu.

Zhrnutie kapitoly

11. *Potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti sa môžu použiť ako krmivo za predpokladu, že spĺňajú požiadavky na bezpečnosť v súlade s právnymi predpismi o krmivách, a ak ide o potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, za predpokladu, že sú v súlade s ustanoveniami nariadenia o živočíšnych vedľajších produktoch.*
12. *Potraviny po dátume spotreby by sa nemali automaticky vylúčiť z použitia ako krmiva. Ak prevádzkovateľ krmivárskeho podniku môže zaručiť, že potraviny po dátume spotreby nepredstavujú riziko pre zdravie zvierat ani verejné zdravie, mal by sa povoliť ich vstup do krmivového reťazca.*
13. *S výhradou splnenia určitých podmienok by sa materiálov, ktoré v potravinárskych prevádzkach spadli na podlahu, nemalo automaticky zbavovať a môžu sa použiť ako krmivo, ak nepredstavujú riziko pre verejné zdravie ani zdravie zvierat.*

KAPITOLA 6

UVÁDZANIE KRMÍV NA TRH

V súlade s nariadením (ES) č. 767/2009 sa na potraviny, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré sa majú použiť ako krmivo, okrem požiadaviek na materiál kategórie 3 stanovených v právnych predpisoch o vedľajších živočíšnych produktoch uplatňujú tieto pravidlá:

6.1. Označovanie a balenie

Ustanovenia kapitoly 4 nariadenia (ES) č. 767/2009 týkajúce sa prezentácie, označovania a balenia sa uplatňujú na uvádzanie bývalých potravín na trh vzhľadom na to, že sa považujú za kŕmne suroviny. V prípade voľne ložených zásielok kŕmnych surovín sa môžu údaje označovania uvádzať v sprievodných dokumentoch. Informácie, ktoré sa majú poskytnúť v uvedených sprievodných dokumentoch, pozostávajú z príslušných údajov označovania krmív, a nie z údajov, ktoré môžu byť ešte prítomné na etiketách potravín.

Zatiaľ čo článkom 8 ods. 8 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa stanovuje výnimka zo všeobecných požiadaviek na označovanie pre dodávky medzi prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, nariadením (ES) č. 767/2009 sa nestanovuje výnimka pre dodávky jedného prevádzkovateľa krmivárskeho podniku ďalšiemu prevádzkovateľovi krmivárskeho podniku, ktorý nie je konečným používateľom (držiteľ zvierat).

6.2. Obmedzenie použitia

Bývalé potraviny s obalovým materiálom [príloha III k nariadeniu (ES) č. 767/2009] a s nadmernou chemickou kontamináciou (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES⁽¹⁾) alebo mikrobiologickou kontamináciou⁽²⁾ sú zakázané na priame použitie ako krmiva. Takéto kýmne suroviny sa považujú za krmivo nespĺňajúce požiadavky. Podľa článku 20 nariadenia (ES) č. 767/2009 musí byť na označení takýchto produktov jasne uvedené, že sa nemôžu použiť ako krmivo bez spracovania alebo dekontaminácie. Podľa prílohy VIII k uvedenému nariadeniu sa na označení musí uvádzať aj príslušné spracovanie, ako napr. odstránenie obalového materiálu alebo dekontaminácia, ktoré sú potrebné na to, aby sa tieto produkty smeli použiť ako krmivo.

Zhrnutie kapitoly

14. *Na bývalé potraviny sa uplatňujú všeobecné požiadavky na označovanie krmív. Informácie, ktoré sa môžu ešte nachádzať na etiketách potravín, nezabezpečujú súlad s uvedenými požiadavkami a na tento účel sú irelevantné.*
15. *Na označení potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu a ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti krmív (t. j. krmivo nespĺňajúce požiadavky), sa musí jasne uvádzať, že sa môžu použiť ako krmivo až po vhodnom spracovaní.*

⁽¹⁾ Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2002/32/ES zo 7. mája 2002 o nežiadúcich látkach v krmivách pre zvieratá (Ú. v. ES L 140, 30.5.2002, s. 10).

⁽²⁾ Živočíšne vedľajšie produkty klasifikované ako materiály kategórie 1 alebo kategórie 2 nemôžu po dekontaminácii alebo detoxikačnom procese zmeniť svoju kategóriu.

PRÍLOHA

Vysvetľujúca poznámka o uplatňovaní kritérií na klasifikáciu produktov ako vedľajšie produkty, ktoré sa uvádzajú v článku 5 rámcovej smernice o odpade, na produkty z potravinárskeho priemyslu, ktoré neobsahujú produkty živočíšneho pôvodu určené na použitie ako krmiva, nepozostávajú z nich ani nimi nie sú kontaminované [na základe oznámenia Komisie KOM(2007) 59 v konečnom znení]:

1. *Ďalšie používanie látky alebo veci je zaručené;*

Na základe zámeru vyrobiť z týchto látok krmivo sa z nich pod podmienkou, že spĺňajú určité charakteristiky, ktoré umožňujú ich použitie ako krmiva, stáva krmná surovina, a teda sa integrujú do systému výsledovateľnosti v potravinovom reťazci.

2. *Látka alebo vec sa môžu použiť priamo bez ďalšieho spracovania iného ako bežný priemyselný postup;*

Bežný priemyselný postup zahŕňa všetky kroky, ktoré by výrobca v prípade výrobku vykonal, napríklad:

- filtrovanie, umývanie alebo sušenie materiálov;
- prídanie materiálov potrebných na ďalšie použitie alebo
- vykonanie kontroly kvality.

Za bežný priemyselný postup v tomto zmysle sa v zásade nemôže považovať ošetrovanie, ktoré sa obvykle považuje za činnosť zhodnocovania. Niektoré kroky tohto spracovania sa môžu vykonať v mieste výroby výrobcu, niektoré v mieste ďalšieho používateľa a niektoré u sprostredkovateľov, pokiaľ aj oni dodržiavajú kritérium, že látka alebo vec „sa vyrábajú ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu“. Spracovatelia potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, musia uplatňovať postupy uvedené v Katalógu krmných surovín, ktoré predstavujú vo veľkej miere uznávané a akceptované priemyselné postupy.

3. *Látka alebo vec sa vyrába ako neoddeliteľná súčasť výrobného procesu;*

Pri zvyšujúcej sa špecializácii priemyselných procesov nebránia činnosti vykonávané mimo miesta výroby v prípade výrobcu (napríklad sušenie, čistenie, umývanie) tomu, aby sa materiál považoval za vedľajší produkt. Používanie potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, na výrobu krmných zmesí si nevyžaduje dodatočný postup zhodnocovania. Spracovatelia potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu (prevádzkovatelia krmivárskych podnikov), prevezmú materiál, ktorý je ošetrovaný ako surovina na krmné účely, a zabezpečia osobitný výrobný postup.

4. *Ďalšie použitie je zákonné, t. j. látka alebo vec spĺňa všetky relevantné požiadavky pre konkrétne použitie z hľadiska výrobku, ochrany životného prostredia a zdravia a nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí;*

Na ďalšie použitie potravín, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu, ako krmiva pre zvieratá sa vzťahujú právne predpisy Únie o krmivách, najmä nariadenie o hygiene krmív, ktoré obsahuje povinnosť pre prevádzkovateľov krmivárskych podnikov zaviesť úplný plán HACCP, ako aj nariadenie o uvádzaní krmív na trh a všeobecné potravinové právo.

Nová národná strana obehových euromincí

(2018/C 133/03)

Národná strana novej obehovej pamätnej mince v hodnote 2 EUR vydané Sanmarínskou republikou

Obehové euromince majú v celej eurozóne postavenie zákonného platidla. Komisia zverejňuje opis vzorov všetkých nových euromincí s cieľom informovať každého, kto prichádza s mincami do kontaktu v rámci svojej pracovnej činnosti, ako aj širokú verejnosť⁽¹⁾. V súlade so závermi Rady z 10. februára 2009⁽²⁾ môžu členské štáty eurozóny a krajiny, ktoré s Európskou úniou uzavreli menovú dohodu ustanovujúcu vydávanie obehových euromincí, vydať do obehu pamätné euromince za určitých podmienok, predovšetkým musia mať len nominálnu hodnotu 2 EUR. Tieto mince majú rovnaké technické parametre ako ostatné mince v hodnote 2 EUR, na národnej strane je však vyobrazený pamätný motív, ktorý má veľkú symbolickú hodnotu z národného alebo európskeho hľadiska.

Vydávajúca krajina: Sanmarínska republika

Motív: 500. výročie narodenia Tintoretta

Vecný opis vzoru: V strede mince je zobrazená maľba Tintorettoho obrazu „Navštívenie“ (objatie Panny Márie a Alžbety) a letopočty „1518–2018“; po okrajoch sa nachádza: v hornom okraji nápis „SAN MARINO“, v dolnom „Tintoretto“; na ľavej strane nájdeme iniciálky autorky Luciany de Simoniovej „LDS“, a takisto písmeno „R“, značka rímskej mincovne.

Vo vonkajšom prstenci mince je vyobrazených dvanásť hviezd vlajky Európskej únie.

Náklad: 60 500 mincí

Dátum vydania: apríl 2018

⁽¹⁾ Pozri Ú. v. ES C 373, 28.12.2001, s. 1 o národných stranách všetkých mincí, ktoré boli vydané v roku 2002.

⁽²⁾ Pozri závery Rady pre hospodárske a finančné záležitosti z 10. februára 2009 a odporúčanie Komisie z 19. decembra 2008 o spoločných usmerneniach pre národné strany a vydávanie euromincí určených do obehu (Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2009, s. 52).

Nová národná strana obehových euromincí

(2018/C 133/04)

Národná strana novej obehovej pamätnej mince v hodnote 2 EUR vydané Vatikánskym mestským štátom

Obehové euromince majú v celej eurozóne postavenie zákonného platidla. Komisia zverejňuje opis vzorov všetkých nových euromincí s cieľom informovať každého, kto prichádza s mincami do kontaktu v rámci svojej pracovnej činnosti, ako aj širokú verejnosť⁽¹⁾. V súlade so závermi Rady z 10. februára 2009⁽²⁾ môžu členské štáty eurozóny a krajiny, ktoré s Európskou úniou uzavreli menovú dohodu ustanovujúcu vydávanie obehových euromincí, vydať do obehu pamätné euromince za určitých podmienok, predovšetkým musia mať len nominálnu hodnotu 2 EUR. Tieto mince majú rovnaké technické parametre ako ostatné mince v hodnote 2 EUR, na národnej strane je však vyobrazený pamätný motív, ktorý má veľkú symbolickú hodnotu z národného alebo európskeho hľadiska.

Vydávajúca krajina: Svätá stolica (Vatikánsky mestský štát)

Motív: Európsky rok kultúrneho dedičstva – Laokontovo súsošie

Vecný opis vzoru: Ústredným motívom je súsošie Laokoón a jeho synovia, takisto známe pod názvom Laokontovo súsošie. Ide o zásadné dielo svetového sochárstva, ktoré tvorí základ zbierky Vatikánskych múzeí. Dolu v strede je umiestnený nápis vydávajúcej krajiny „Città del VATICANO“. V polkruhu v smere zľava doprava sa nachádza nápis „ANNO EUROPEO DEL PATRIMONIO CULTURALE“. V pravej hornej časti je uvedený rok vydania „2018“ a značka mincovne „R“. V pravej dolnej časti sa nachádza meno umelkyne „D. LONGO“.

Vo vonkajšom prstenci mince je vyobrazených dvanásť hviezd vlajky Európskej únie.

Náklad: 101 000

Dátum vydania: 31. mája 2018

⁽¹⁾ Pozri Ú. v. ES C 373, 28.12.2001, s. 1 o národných stranách všetkých mincí, ktoré boli vydané v roku 2002.

⁽²⁾ Pozri závery Rady pre hospodárske a finančné záležitosti z 10. februára 2009 a odporúčanie Komisie z 19. decembra 2008 o spoločných usmerneniach pre národné strany a vydávanie euromincí určených do obehu (Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2009, s. 52).

Nová národná strana obehových euromincí

(2018/C 133/05)

Národná strana novej obehovej pamätnej mince v hodnote 2 EUR vydanej Fínskom

Obehové euromince majú v celej eurozóne postavenie zákonného platidla. Komisia zverejňuje opis vzorov všetkých nových euromincí s cieľom informovať každého, kto prichádza s mincami do kontaktu v rámci svojej pracovnej činnosti, ako aj širokú verejnosť⁽¹⁾. V súlade so závermi Rady z 10. februára 2009⁽²⁾ môžu členské štáty eurozóny a krajiny, ktoré s Európskou úniou uzavreli menovú dohodu ustanovujúcu vydávanie obehových euromincí, vydať do obehu pamätné euromince za určitých podmienok, predovšetkým musia mať len nominálnu hodnotu 2 EUR. Tieto mince majú rovnaké technické parametre ako ostatné mince v hodnote 2 EUR, na národnej strane je však vyobrazený pamätný motív, ktorý má veľkú symbolickú hodnotu z národného alebo európskeho hľadiska.

Vydávajúca krajina: Fínsko

Motív: fínska saunová kultúra

Vecný opis vzoru: Motív zobrazuje fínsku krajinu s typickou fínskou saunou na pobreží jazera umiestnenou v strede. Rok vydania „2018“ sa nachádza dolu v strede. Označenie vydávajúcej krajiny „FI“ je umiestnené v strede vľavo a značka mincovne je v strede vpravo.

Vo vonkajšom prstenci mince je vyobrazených dvanásť hviezd vlajky Európskej únie.

Náklad: 1 000 000

Dátum vydania: október 2018

⁽¹⁾ Pozri Ú. v. ES C 373, 28.12.2001, s. 1 o národných stranách všetkých mincí, ktoré boli vydané v roku 2002.

⁽²⁾ Pozri závery Rady pre hospodárske a finančné záležitosti z 10. februára 2009 a odporúčanie Komisie z 19. decembra 2008 o spoločných usmerneniach pre národné strany a vydávanie euromincí určených do obehu (Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2009, s. 52).

INFORMÁCIE ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

Oznámenie Komisie podľa článku 17 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve

Výzva na predkladanie ponúk v súvislosti s prevádzkou pravidelných leteckých dopravných služieb v súlade so záväzkami vyplývajúcimi zo služieb vo verejnom záujme

(Text s významom pre EHP)

(2018/C 133/06)

Členský štát	Francúzsko
Príslušná trasa	Le Puy-en-Velay – Paríž (Orly)
Obdobie platnosti zmluvy	od 14. januára 2019 do 13. januára 2023
Termín na predkladanie žiadostí a ponúk	3. júla 2018 (12.00 hod. miestneho času)
Adresa, na ktorej možno získať znenie výzvy na predkladanie ponúk a všetky relevantné informácie a/alebo dokumentáciu v súvislosti s verejnou súťažou a so záväzkom vyplývajúcim zo služieb vo verejnom záujme	Syndicat mixte de gestion de l'aérodrome départemental Le Puy-en-Velay - Loudes M. Pascal REY, Directeur La Reilhade 43320 Loudes FRANCÚZSKO Tel. +33 471086187 +33 601446342 Fax +33 471086640 E-mail: direction@aerolepuy.fr

**Oznámenie Komisie podľa článku 16 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)
č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve
Zmena v záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v súvislosti s pravidelnými
leteckými dopravnými službami**

(Text s významom pre EHP)

(2018/C 133/07)

Členský štát	Taliansko
Príslušné trasy	Elba Marina di Campo – Pisa a späť; Elba Marina di Campo – Florencia a späť; Elba Marina di Campo – Miláno Linate a späť.
Nový dátum nadobudnutia účinnosti záväzkov vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme	1. októbra 2018
Adresa, na ktorej možno získať znenie a všetky informácie a/alebo dokumentáciu v súvislosti so záväzkami vyplývajúcimi zo služieb vo verejnom záujme	<i>Referenčný dokument</i> Ú. v. EÚ C 60 zo 16. februára 2018 Ďalšie informácie: Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Ministerstvo infraštruktúry a dopravy) Dipartimento per i trasporti, la navigazione gli affari generali ed il personale (Oddelenie dopravy, navigácie, všeobecných záležitostí a ľudských zdrojov) Direzione Generale per Aeroporti e il Trasporto Aereo (Generálne riaditeľstvo letísk a leteckej dopravy) Via Giuseppe Caraci 36 00157 Rím TALIANSKO Tel. +39 0641583690 Ente nazionale per l'aviazione civile (ENAC, Národný úrad civilného letectva) Direzione Sviluppo Trasporto Aereo e Licenze (Oddelenie pre rozvoj leteckej dopravy a licencie) Viale Castro Pretorio, n. 118 00185 Rím TALIANSKO Tel. +39 0644596515 Webové sídlo http://www.mit.gov.it http://www.enac.gov.it E-mail: dg.ta@pec.mit.gov.it osp@enac.gov.it

Oznámenie Komisie podľa článku 17 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve

Výzva na predkladanie ponúk v súvislosti s prevádzkou pravidelných leteckých dopravných služieb v súlade so záväzkami vyplývajúcimi zo služby vo verejnom záujme

(Text s významom pre EHP)

(2018/C 133/08)

Členský štát	Taliansko
Príslušné trasy	Elba Marina di Campo – Pisa a späť; Elba Marina di Campo – Florencia a späť; Elba Marina di Campo – Miláno Linate a späť.
Obdobie platnosti zmluvy	od 1. októbra 2018 do 30. septembra 2021
Termín na predkladanie ponúk	16. mája 2018
Adresa, na ktorej možno získať znenie výzvy na predkladanie ponúk a všetky relevantné informácie a/alebo dokumentáciu v súvislosti s verejnou súťažou a so záväzkom vyplývajúcim zo služby vo verejnom záujme	<i>Referenčný dokument</i> Ú. v. EÚ C 60 zo 16. februára 2018 Ente nazionale per l'aviazione civile (ENAC, Národný úrad civilného letectva) Direzione Sviluppo Trasporto Aereo e Licenze (Oddelenie pre rozvoj leteckej dopravy a licencie) Viale Castro Pretorio, n. 118 00185 Rím TALIANSKO Tel. +39 0644596515 E-mail: osp@enac.gov.it Webové sídlo http://www.mit.gov.it http://www.enac.gov.it

V

(Oznamy)

ADMINISTRATÍVNE POSTUPY

EURÓPSKA KOMISIA

VÝZVA NA PREDKLADANIE NÁVRHOV – EACEA/16/2018

Program Erasmus+, kľúčová akcia 3 – Podpora reformy politik

Európska mládež spoločne

(2018/C 133/09)

1. ÚVOD – SÚVISLOSTI ⁽¹⁾

Mladí ľudia sú aktívni v činnostiach mobility EÚ: pridávajú sa do celoeurópskych organizácií alebo sa angažujú v menej štruktúrovaných neformálnych výmenách s mladými ľuďmi z iných európskych krajín a preukazujú kladné postoje a podporu európskemu integračnému procesu ⁽²⁾. V rámci svojej kapacity môžu byť silnými ambasádormi európskeho projektu a budovať mosty naprieč kontinentom, najmä z východnej a západnej Európy, ale aj po severojužnej čiare, s cieľom inšpirovať ostatných v tom, ako zažívajú Európu a svoju európsku identitu.

Erasmus+ v oblasti mládeže dnes propaguje výmeny mládeže, mobilitu pracovníkov s mládežou a podporuje mládežnícke organizácie. Analýza skúseností odhaľuje plodnú a aktívnu spoluprácu medzi organizáciami a mladými ľuďmi medzi krajinami. Program Erasmus+ úspešne láka a zapája mladých ľudí. O účasť je veľký záujem a v súčasnosti je možné podporiť len každý tretí projekt mobility (výmeny mládeže, mobilita pracovníkov s mládežou) a každý piaty projekt v partnerstvách (nadmárodné mládežnícke iniciatívy).

Ako uviedol predseda Juncker vo svojom prejave o stave Únie v roku 2017 ⁽³⁾: „...Európa musí byť Úniou rovnosti a Úniou rovných. Rovnosť medzi jej členmi, rovnosť medzi veľkými či malými, na východe či na západe, severe či juhu.“ Mladí ľudia sú kľúčovými činiteľmi v tom, aby sa tak stalo. Môžu byť často menej angažovaní ako starší ľudia v tradičných formách účasti, napríklad v hlasovaní či príslušnosti k politickej strane, ale väčšina z nich deklaruje záujem o politiku a prechováva k EÚ silnejšie pocity občianstva než staršie skupiny. Nový prieskum Eurobarometra ⁽⁴⁾ o európskej mládeži potvrdzuje záujem mladých ľudí o modernejšie formy občianskej účasti: viac ako polovica (53 %) respondentov uvádza, že sa zúčastnili aspoň na jednom druhu organizovanej aktivity v uplynulých 12 mesiacoch (+ 4 percentuálne body od roku 2014) a takmer tretina (31 %) mladých ľudí v EÚ uvádza, že sa zúčastnili na organizovaných dobrovoľníckych aktivitách v uplynulých 12 mesiacoch (+ 6 percentuálnych bodov od roku 2014).

Podľa prieskumu mladí ľudia žiadajú EÚ, aby uprednostnila predmety, ako napríklad vzdelávanie a zručnosti, ochrana životného prostredia, otázky migrácie a občianstvo EÚ. Tieto zistenia sú vo výraznom súlade s výsledkami Nového príbehu o Európe. Nový príbeh o Európe bol 5-ročný projekt, ktorého cieľom bolo zhromaždiť názory mladých ľudí na to, aké by mali byť budúce priority EÚ so zreteľom na mladých ľudí. Projekt bol ukončený 31. januára 2018, keď skupina mladých ľudí odovzdala výsledky tohto projektu Komisii ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Pozri C(2018)774 z 15.2.2018 (WPI 3.18): <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/c-2018-774-en.pdf>.

⁽²⁾ Pozri Eurobarometer 455 o európskej mládeži (september 2017) uverejnený v januári 2018: <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flash/surveyky/2163>.

⁽³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sk.htm.

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/c-2018-774-en.pdf>.

⁽⁵⁾ https://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_sk.

2. CIELE

Rozsah pôsobnosti akcií „Európska mládež spoločne“ by mal vychádzať zo skúseností získaných prostredníctvom projektu Nový príbeh o Európe ⁽¹⁾ a iných mládežníckych politických a programových iniciatív zameraných na podporu účasti mladých ľudí v európskom verejnom živote, ako aj cezhraničných výmenách a činnostiach mobility.

2.1. Všeobecné ciele

Cieľom projektu „Európska mládež spoločne“ je vytvoriť siete propagujúce regionálne partnerstvá a fungovať v úzkej spolupráci s mladými ľuďmi z celej Európy (krajinu zapojené do programu Erasmus+). Siete by organizovali výmeny, propagovali odbornú prípravu (napríklad pre lídrov pracujúcich s mládežou) a umožnili by samotným mladým ľuďom vytvárať spoločné projekty.

Projekt „Európska mládež spoločne“ bude podporovať iniciatívy aspoň z piatich mládežníckych organizácií z piatich rôznych oprávnených programových krajín Erasmus+ na výmenu svojich nápadov týkajúcich sa EÚ, podnecovanie širšej občianskej účasti a pomoc v posilňovaní zmyslu pre európske občianstvo. Cieľom iniciatívy bude spojiť európsku mládež z celej Európy – z východu, západu, zo severu a juhu.

Tematické priority sú aktívne občianstvo, vytváranie sietí, európske hodnoty a európske občianstvo, demokratická účasť, demokratická odolnosť a sociálne začlenenie mládeže.

2.2. Konkrétne ciele

Iniciatívou sa budú konkrétne podporovať:

- propagácia a rozvoj štruktúrovanejšej spolupráce medzi rôznymi mládežníckymi organizáciami s cieľom budovať či posilniť partnerstvá,
- mládežnícke organizácie zapojené do iniciatív na podnecovanie mladých ľudí k účasti na demokratickom procese a v spoločnosti prostredníctvom organizovania školení, upriamovania pozornosti na spoločné črty medzi mladými Európanmi a podnecovania diskusie a debaty o ich prepojení s EÚ, jej hodnotami a demokratickými základmi. Patrí k tomu organizovanie podujatí ako úvod k voľbám do Európskeho parlamentu v roku 2019,
- účasť nedostatočne zastúpených skupín mladých ľudí v politike, mládežníckych organizáciách a iných organizáciách občianskej spoločnosti zapájaním zraniteľnej a sociálno-ekonomicky znevýhodnenej mládeže.

Iniciatíva je zameraná na mládežnícke MVO, verejné orgány a neformálne skupiny mladých ľudí, ktoré by navrhovali projekty so zapojením aspoň piatich partnerov, ktorí majú kapacitu mobilizovať mladých ľudí v partnerstvách pokrývajúcich rôzne krajiny a regióny v rámci krajín zapojených do programu Erasmus+.

3. KRITÉRIÁ OPRAVNENOSTI

Žiadosti, ktoré spĺňajú nasledujúce kritériá, budú predmetom dôkladného hodnotenia.

Oprávnené sú len žiadosti od právnických osôb so sídlom v týchto programových krajinách ⁽²⁾.

3.1. Oprávnení žiadatelia

Zúčastnenými organizáciami môžu byť:

- neziskové organizácie, združenia a MVO, vrátane Európskych mládežníckych MVO,
- sociálne podniky,
- verejné orgány na miestnej úrovni, verejné orgány na regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni,
- združenia regiónov,
- európske zoskupenia územnej spolupráce,
- komerčné orgány aktívne v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov,

vytvorené v krajine zapojenej do programu Erasmus+.

⁽¹⁾ Pozri https://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_sk.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_en.pdf.

Minimálnou požiadavkou na zloženie partnerstva v tejto výzve je aspoň 5 partnerov z 5 rôznych krajín oprávnených na účasť v programe Erasmus+. Žiadajúce organizácie by mali preukázať svoju spôsobilosť zabezpečiť dobrú geografickú rovnováhu, pokiaľ ide o partnerov z rôznych krajín zapojených do programu Erasmus+. To znamená rozvrhnutie partnerstva v rámci oprávnených krajín tak, aby partneri pochádzali z rôznych oblastí – východ, západ, sever a juh.

3.2. Oprávnené krajiny

- členské štáty EÚ: Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo, Taliansko,
- krajiny Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktoré sú súčasťou Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP): Island, Lichtenštajnsko, Nórsko,
- kandidátske krajiny, na ktoré sa vzťahuje predstupová stratégia v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami stanovenými v rámcových dohodách, ktoré boli uzavreté s týmito krajinami v súvislosti s ich účasťou na programoch EÚ: bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko a Turecko.

3.3. Oprávnené činnosti

Financovanie Európskej únie má formu grantu na akciu na podporu časti nákladov vzniknutých vybraným orgánom pri vykonávaní súboru činností. Tieto činnosti musia priamo súvisieť so všeobecnými a konkrétnymi cieľmi výzvy a musia byť podrobne opísané v opise projektu, ktorý sa vzťahuje na celé obdobie grantu, o ktorý sa požiadalo.

Ďalej sa uvádza zoznam oprávnených činností:

- činnosti mobility vrátane rozsiahlych výmen mládeže,
- činnosti zjednodušujúce prístup mládeže k agende politiky EÚ a účasť na nej,
- výmeny skúseností a osvedčených postupov, vytváranie sietí a partnerstvá s inými mládežníckymi organizáciami, účasť na stretnutiach alebo seminároch s inými zainteresovanými stranami a/alebo tvorcami politik aj s cieľom zvýšiť politický vplyv na cieľové skupiny, sektory a/alebo systémy,
- iniciatívy a podujatia na rozvoj sietí európskych MVO/organizácií občianskej spoločnosti/sietí v rámci celej EÚ,
- zvyšovanie informovanosti, informačné činnosti, šírenie informácií a propagačné činnosti (semináre, workshopy, kampane, zasadnutia, verejné diskusie, konzultácie atď.) o prioritách politiky EÚ v oblasti mládeže,

Činnosti majú cezhraničný charakter a môžu sa vykonávať na európskej, vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Ďalšie kritériá oprávnenosti pre činnosti v oblasti mobility/výmeny mládeže:

- trvanie: od 5 do 21 dní bez času na cestovanie,
- miesto(-a) konania činnosti: činnosti sa musia realizovať v krajinách žiadateľa/partnerov,
- oprávnení účastníci: mladí ľudia vo veku od 13 do 30 rokov s pobytom v krajinách prijímajúcich a/alebo vysielajúcich organizácií,
- počet účastníkov: najmenej 16 a najviac 180 účastníkov (bez započítania vedúceho, resp. vedúcich skupiny). Minimálne 4 účastníci v každej skupine (bez započítania vedúceho, resp. vedúcich skupiny). Každá vnútroštátna skupina musí mať aspoň jedného vedúceho skupiny. Vedúci skupiny je dospelá osoba, ktorá sprevádza mladých ľudí zúčastňujúcich sa na činnosti v oblasti mobility/výmeny mládeže, s cieľom zabezpečiť ich účinné vzdelávanie, ochranu a bezpečnosť.

4. VÝSLEDKY A TRVANIE PROJEKTU

Projekty, ktoré získajú grant, by mali preukázať svoj očakávaný príspevok k celkovej agende politiky mládeže EÚ:

- budovaním na výsledkoch Nového príbehu o Európe (alebo iných podobných diskusných projektov) a ich zladením s rozvojom politiky na miestnej/regiónálnej/vnútroštátnej/európskej úrovni,
- zlepšovaním zapojenia mladých ľudí v demokratickom živote a ich angažovaním so subjektmi prijímajúcimi rozhodnutia (splnomocnenie, nové zručnosti, zapojenie mladých ľudí do návrhu projektov atď.),

- pomocou v zlepšení kapacity sektora mládeže pôsobiť nadnárodne a propagovať nadnárodné vzdelávanie a spoluprácu medzi mladými ľuďmi a subjektmi prijímajúcimi rozhodnutia,
- rozšírením rozsahu existujúcich najlepších postupov a dosahu nad rámec bežnej siete/sietí,
- šírením ich výsledkov účinne a atraktívne medzi mladými ľuďmi zapojenými v mládežníckych organizáciách tak, aby sa pripravila pôda pre systematickejšie partnerstvá, a aj medzi najmladšími, ktorí nie sú členmi mládežníckych štruktúr, alebo tými, ktorí pochádzajú zo znevýhodneného prostredia.

Dĺžka projektu sa musí pohybovať v rozsahu od 9 do 24 mesiacov. Trvanie projektu nie je možné predĺžiť.

5. KRITÉRIÁ UDELENIA GRANTU

Oprávnené žiadosti sa budú posudzovať na základe kritérií vylúčenia, výberu a kritérií na pridelenie grantu. Kritériá vylúčenia a výberu sa nachádzajú v usmerneniach k žiadostiam, ktoré sa nachádzajú tu: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en.

Kritériá na pridelenie finančných prostriedkov žiadosti sú:

- relevantnosť projektu (25 %),
- kvalita návrhu a vykonávania projektu (25 %),
- kvalita partnerstva a dohôd o spolupráci (25 %),
vrátane toho, ako sú mladí ľudia zapojení vo všetkých fázach realizácie projektu a ako sú zohľadnené línie východ – západ a sever – juh,
- vplyv, šírenie a udržateľnosť (25 %).

Len návrhy, ktoré dosiahli:

- aspoň 60 % hranicu celkového počtu bodov (t. j. súčet bodov zo 4 kritérií na pridelenie grantu)
a
- aspoň 50 % hranicu v prípade každého kritéria,

sa budú posudzovať na financovanie z prostriedkov EÚ.

6. ROZPOČET

Celkový rozpočet k dispozícii na spolufinancovanie projektov v rámci tejto výzvy je 5 000 000 EUR.

Finančný príspevok z EÚ je minimálne 100 000 EUR a nesmie presiahnuť 500 000 EUR. Príspevok je obmedzený maximálnou mierou spolufinancovania na 80 % celkových oprávnených nákladov na projekt.

Agentúra si vyhradzuje právo nerozdeliť všetky dostupné finančné prostriedky.

7. POSTUP PREDKLADANIA NÁVRHOV A UZÁVIERKA

Úplnú dokumentáciu žiadosti je potrebné predložiť online prostredníctvom správneho elektronického formulára, ktorý musí byť riadne vyplnený a musí obsahovať všetky príslušné a platné prílohy a podporné dokumenty.

E-formulár je k dispozícii v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku na tejto internetovej adrese:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en

a musí byť riadne vyplnený v jednom z oficiálnych jazykov EÚ.

Riadne vyplnený elektronický formulár musí byť predložený online do **25. mája 2018 o 12.00 h** (poludnie bruselského času) a musí obsahovať príslušné prílohy⁽¹⁾:

Dodatočné povinné administratívne prílohy musia byť poslané e-mailom agentúre v rovnakej lehote.

⁽¹⁾ Akýkoľvek iný administratívny dokument požadovaný v Usmerneniach pre žiadateľov musí byť poslaný e-mailom Výkonnej agentúre pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru najneskôr do 25. mája 2018 (poludnie bruselského času) na túto e-mailovú adresu: EACEA-YOUTH@ec.europa.eu.

Žiadatelia sú povinní prečítať si pozorne všetky informácie o výzve na predkladanie návrhov EACEA/16/2018 a o postupe predkladania návrhov a sú povinní použiť dokumenty, ktoré sú súčasťou balíčka k žiadosti dostupného na adrese:

https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en.

8. VŠETKY INFORMÁCIE O VÝZVE

Všetky informácie o výzve EACEA/16/2018 vrátane usmernení k žiadostiam sú dostupné na tomto webovom sídle:

https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en

E-mailový kontakt:

EACEA-YOUTH@ec.europa.eu

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK